

מחלת אנדומטריוזיס והשפעתה על השתלבות באקדמיה מסמך ליחידת הנגישות, למזכירות החוג ולמרצה

אנדומטריוזיס (באנגלית: Endometriosis) היא מחלה גינקולוגית, כרונית ופרוגרסיבית. המחלה מתאפיינת בנוכחות של רקמות דמויי תאי רירית הרחם מחוץ לרחם, בעיקר באזור האגן. נוכחותן יוצרת נגעים, ציסטות ואף הידבקויות של איברים פנימיים. על-אף היותה מחלה שקופה שלא נראית כלפי חוץ, היא גורמת לפגיעה משמעותית באיכות החיים של החולות בה, הסובלות בין השאר מכאבי אגן וגב קשים, אשר לרוב מחמירים במהלך הביוץ או הווסת, מבעיות עיכול קשות, מבעיות במערכת השתן, ממיגרנות, מקשיי פריון, מכאבים ביחסי מין ומעייפות כרונית.

אין תרופה למחלה, וחלק מן החולות מתמודדות עם כאבים קשים ובלתי פוסקים, קושי לשבת ולעתים אי-תפקוד. חולות רבות נדרשות באשפוזים חוזרים וישנן כאלו שנאלצות לעבור סבבי ניתוחים. מסקר שערכה העמותה בשנת 2020 בקרב כ-500 חולות אנדומטריוזיס, החולות נאלצות להפסיד בממוצע 6 ימי עבודה או לימודים בחודש בשל הכאב ו/או לצורך טיפולים רפואיים.

המחלה פוגעת באחת מכל 10 נשים ונערות, בעיקר בגילאי הפריון. ישנן קרוב ל-300,000 חולות בארץ. אלו השנים בהן נשים מתחילות את חייהן העצמאיים ומבקשות להיכנס לשערי האקדמיה, מתוך רצון להגשים את עצמן ולבסס את עתידן.

לצערנו, לעתים המחלה מקשה מאוד על הסטודנטיות לעמוד בדרישות הנוכחות, בלוחות הזמנים בקורסים מעשיים ובהגשת מטלות בזמן. בשל אופי הכאב והשלכות המחלה, הן נאלצות להפסיד ימי לימודים, לאחר לשיעורים, לבצע טיפולים רבים ואף להתאשפז. רבות אף אינן יכולות לשבת רצוף לאורך שעות ביום לימודים ב'כסאות סטודנט' ואחרות נדרשות ביציאות תכופות לשירותים ומתמודדות עם קשיי ניידות. חלק אף לא מצליחות להשלים את המטלות האקדמיות בהצלחה ללא התאמות והקלות ייעודיות.

התאמות והקלות חיוניות לסטודנטיות עם אנדומטריוזיס

מניסיוננו עולה שסטודנטיות עם אנדומטריוזיס במוסדות אקדמיה שונים זכאיות לעתים להקלות אשר מסייעות להן מאוד לצלוח את הלימודים. בהתאם לצורך האינדיבידואלי ולאסמכתאות אנו ממליצות לבחון מתן זכאות להתאמות ולקלות כדוגמת:

- בחיונות:** תוספת זמן | יציאה תכופה לשירותים | חדר בחינה נפרד וכיסא מותאם | מועדי ג' | אישור עמידה במבחן | בחינות ממוחשבות בקורסים דוגמת קורסי אנגלית
- עבודות:** דחיית מועדי הגשת עבודות | חונכות אישית וייעוץ במטלות
- נושאים נוספים:** הארכות בקורסים מעשיים | כיבוי מצלמה בזום | אישורי היעדרויות נוספות

קשיים בתהליך בקשת התאמות והקלות

בכדי למקסם את תהליך הלמידה של סטודנטיות עם אנדומטריוזיס ולסייע להן להשתלב באופן מלא באקדמיה, חשוב לנו להביא לידיעתך קשיים איתם הן מתמודדות בתהליך בקשת ההתאמות ומיצוי זכויותיהן במוסדות אקדמיה שונים.

01 קבלת התאמות מותנית לעתים בהצגת אסמכתא לאבחון וודאי למחלה. **חולות רבות אינן יכולות להמציא אסמכתא זו שכן אבחון חד משמעי לאנדומטריוזיס נעשה רק בניתוח פרוסקופי בדגימת ביופסיה.** אחוז קטן מאוד מהחולות מבצע ניתוח שכן במקרים רבים אין ביכולתן לסייע, והוא אף עלול להחמיר את איכות חיי האישה. כיום רופאים המומחים למחלה יכולים לקבוע בדיוק של מעל 90% כי אישה סובלת מאנדומטריוזיס על סמך בחינת הרקע הרפואי והתסמינים, בדיקות הדמיה ובדיקה גינלית, וכך ייקבע גם המשך הטיפול בה. **במקרים אלו בתיק הרפואי יצוין לעתים "חשד לאנדומטריוזיס".**

02 תהליך קבלת התאמות אקדמיות ביחידות הנגישות אינו סדור ומטופל כל מקרה לגופו. ההליך ושלביו אינם נגישים ולעתים אף לא ניתן לאתרם באתר האוניברסיטה ואין כתובת לבירור פרטים. דרך זו מקשה על החולות בהבנת האסמכתאות שהן נדרשות להציג.

03 לעתים, ועקב המורכבות בהגשת בקשה לקבלת התאמות, **סטודנטיות נאלצות לפנות למזכירות החוג בה הן לומדות או למרצים/ות באופן פרטני.** זהו הליך שאינו תקין כיוון שנסמך על יחסים אישיים וכיוון שמאלץ את הסטודנטית ליצור קשרים מחדש בכל קורס ולחשוף בהרחבה פרטים אישיים ואינטימיים. **אם סטודנטית פנתה אליך, דעי/י שתיאור ההתמודדות והצרכים אינו מובן מאליו ועלול לגבות מחיר רגשי. נשים עם אנדומטריוזיס מתמודדות עם זלזול וחוסר אמון ארוך שנים מסביבתן בכאב שלהן, אשר אף מתבטא באיחור של 10 שנים בממוצע באבחון המחלה.**

רוב ההתאמות הרלוונטיות לחולות אנדומטריוזיס שהוזכרו מוכרות כיום באקדמיה במצבים אחרים ולכן אין צורך לייצר סל מענים חדש. כעמותה אנו שואפות לקדם את המודעות למחלה יחד עם קידום הליך סדור ומונגש לקבלת התאמות במקרים של אנדומטריוזיס. אנו בטוחות שבעזרת מודעות גבוהה יותר ובעזרת דרישות מותאמות והליך סדור לקבלת התאמות - נשים רבות עם אנדומטריוזיס יוכלו להשתלב באקדמיה בהצלחה ולמצות את זכויותיהן.

נשמח שתפנו אלינו בכל שאלה, התייעצות או שיתוף פעולה: endometriosis.il@gmail.com

שנת לימודים מוצלחת,

עמותת אנדומטריוזיס ישראל